

कीटकनाशके फवारणी करण्याआधी महत्वाची कामे

अकाशे रुपयांची DAP बळी जितकी काळजीपूर्वक आणि व्यवस्थित पुरवू वापरतो तसे ५०० रुपयांचे कीटकनाशक हातल्ताना उदासिता दिसते. त्यामुळे ही गोष्ट गांभीर्याने घेतली पाहिजे कारण वरील फोटो सत्य परस्तिती दर्शवते.

फवारणी घेण्याआधी किंडीची ओळख, आर्थिक नुकसान पातळी, कीटकनाशकांचे लेबल क्लेम, वापरण्याचे प्रमाण/पद्धत, किंटक नाशक १ चे कॉर्टम्युलेशन, संरक्षण कपडे, योग्य फवारणी अवजारे, या सर्व गोष्टी लक्ष्यात घेणे गरजेवे असते.

सर्वांत पहिली गोष्ट किंडीची ओळख, कोणत्या किंडीसाठी आणण फवारणी घेतोय हे माहिती असले पाहिजे.

किंडीच्या सर्वच्या सर्व अवस्थांचा अभ्यास नसला तरी चालेल पण अंठी अवस्था कशी दिसत तिवारी कोणत्या पिकामध्ये व्यवस्थापन करणे आता काळाची गरज बनली आहे. किंटक नाशक कांचे अवशेष, तुष्परिणाम, आरोग्यावर होणारा परिणाम त्यामुळे किंडी आर्थिक नुकसान पातळीच्या वर जातेय अस जाणवल्यासच रासायनिक फवारणीचा पर्याय निवडावा.

आर्थिक नुकसान पातळी:- किंडीची कमीत कमी संख्या जी पिकामध्ये आर्थिकदृष्ट्या नुकसान

करण्यास कारणीभूत ठरते.

किंडीची ओळख झाली, किंटीचे एकात्मिक व्यवस्थापन करून सुद्धा किंडी आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडेते असे जाणवले त्यामुळे रासायनिक कीटक नाशके फवारणीचा निर्णय झाला. आता कीटकनाशक कोणतो वापरावे? प्रत्येक किंडीसाठी व पिकासाठी प्रमाणित व शिफारशीत किटनाशके बाजारात उपलब्ध आहेत. त्यामधून आपण कोणत्या पिकामध्ये व कोणत्या किंडीसाठी फवारणीच्याची आहे कृतीमित्राङ्किडून किंवा शेतीसेवा केंद्रामध्ये, खाड्यांच्या अभ्यासांमध्ये दवकीचे इून कीटकनाशकांच्या योग्यतेची खासी करून घ्यावी.

कीटकनाशकांच्या योग्यतेची खासी पटवण्याचा आणखी एक पर्याय म्हणजेच लेबल क्लेम होय. लेबल क्लेम मध्ये व्यवस्थापन करणे आता काळाची गरज बनली आहे. किंटक नाशक कांचे अवशेष, तुष्परिणाम, आरोग्यावर होणारा परिणाम त्यामुळे किंडी आर्थिक नुकसान पातळीच्या योग्यतेची खासी करून घ्यावी.

कीटकनाशकांच्या योग्यतेची खासी किंडीसाठी विशिष्ट किंटीच्या नियंत्रणासाठी विशिष्ट पिकामध्ये किंटक नाशकाचा शिफारशीत प्रमाणात वापर होय. जर आपण कीटकनाशकांच्या रासायनिक फवारणीचा पर्याय निवडावा.

आर्थिक नुकसान पातळी:- किंडीची कमीत कमी संख्या जी पिकामध्ये किंटक नाशक फवारले

तर कीड निर्मूलनाची शास्त्री नसते. त्यामुळे चै गैरवापर टाळण्यासाठी लेबल क्लेम महत्वाची भूमिका बजावेत.

लेबल क्लेम मध्ये शिफारस केलेली मात्राच आपण फवारणी करताना वापरली पाहिजे. विविध निकांच्या आधारावर, अवशेष राहून नवेत, किंटीमध्ये प्रतिरोधक क्षमता तयार होऊ नये यासाठी हे प्रमाण निष्चित केंद्रीय कीटकनाशक नियामक मंडळ यांच्याकडून प्रमाणित केले गेलेले असते.

फवारणीआधी फवारणी पंप-नोडल ये व्यवस्थित दुरुस्त करून तपासून घ्यावेत. संरक्षक कपडे वापरने कधीही फायद्याचे ठरते. खारब अवजारे वापरल्यास विषबाध्या धोका वाढतो. तसेच कीटकनाशकाचा त्वचेची संर्क आल्यामुळे खाज-जळजळ, तोंडात गेल्यास उलटी अशी लक्षणे दिसू शकतात.

अतिरिक्त खर्च कमी करण्यासाठी, गैरप्रकार टाळण्यासाठी, योग्य पद्धतीने किंडी नियंत्रणात आणण्यासाठी वरील लेबल क्लेम मध्ये उल्लेख नसलेल्या पिकामध्ये किंवा किंटक नाशक फवारले

कृषि

कोथिंबीर पिकामध्ये येणारे महत्वाचे रोग

तर आज आपण कोथिंबीरमध्ये येणाऱ्या प्रमुख रोगांविची चर्चा करणार आहात.

कोथिंबीर:- coriander sativum

१) भुरी (Powdery mildew):- रोग लक्षणे:- ते कोवळ्या पानावर भागावर लहान, पांढरे, पावडरचे ठिपके दिसतात नंतर आकाराने वाढतात आणि पानांच्या पृष्ठभागाचा मोठे होते- होत पूर्ण पान व्यापतात.

प्रभावित पाने आकारात कमी होतात आणि विकृत होतात.

या रोगामुळे प्रभावित झाडांमध्ये बीज निर्मिती होऊ शकत नाही.

प्रसार :- बुरशी बीजांमध्ये (कलीस्टोथेशीयाच्या)

रूपात पिकाच्या अवशेषात टिकून राहू शकते आणि लक्ष्यात घेणे अत्यंत महत्वाचे आहे.

अनुकूल परिस्थिती: रोगाची सुरवात उच्च अर्द्धात आणि मध्यम तापमान (दग्गाळ हवामान) असे अनुकूल असताना होत असते; साकारी असलेल्या भागात संसर्ग झापाटाव्याने पसरतो.

प्रसार:- हा रोग मातीजीनीत बुरशीमुळे होतो आणि प्राथमिक संसर्ग मातीमध्ये असलेल्या बीजांमुळे होतो. मुळाड्यारे या रोगाचा संसर्ग संक्रमणासाठी अनुकूल आहे.

अनुकूल परिस्थिती: तुलनेने जास्त मातीजीनीत बीजांमध्ये पडून असलेले बीजांजु प्राथमिक संक्रमणाचे कारण ठरतात. बुरशीचे काही महिन्यापासून ३ वर्षांपर्यंत वर्चं वित्रांसाठी बीजांजु पृष्ठून जमिनीत टिकून राहू शकतो.

प्रसार:- हा रोग मातीजीनीत बुरशीमुळे होतो आणि प्राथमिक संसर्ग मातीमध्ये असलेल्या बीजांमुळे होतो. मुळाड्यारे या रोगाचा संसर्ग संक्रमणासाठी अनुकूल आहे.

खोड/पाने कुणगेणे: रोगाची लक्षणे:- हा रोग फुले, पान, देठ, तसेच फलावर गाठीच्या स्वरूपात दिसतात. या सुखालेल्या वाढावरावा जाणवतो.

ज्या रोपांना प्रादुर्भाव कमी प्रमाणात झालेला असतो त्या मध्ये पाने वाळून रोपांची वाढ अनुकूल नंतर त्यामुळे घेणारी असतो.

संकलन - महेश कदम हातकणंगले

लक्षणे दिसायला लागतात.

गंभीरांने प्रभावित झालेली झाडांमध्ये मर होऊ शकते.

मातीमध्ये जास्त प्रमाणात ओलावा असल्यास, विशेषतः जास्त सावली असलेल्या ठिकाणी, जेव्हा स्टेम कडक आणि रसाळ राहण्यास अपयशी ठरतो, तेव्हा गाठी असंख्या

लक्षणे दिसायला लागतात.

अनेकवेळा झाडाला बिया धरत नाही. जी बिया धरल्या तर हलक्या व कमी प्रतीच्या असतात.

पिकामध्ये सुवातीस जर या संक्रमण झाले तर गंभीर नुकसान होऊ शकते.

प्रसार:- हा रोग मातीजीनीत बुरशीमुळे होतो आणि प्राथमिक संसर्ग मातीमध्ये असलेल्या बीजांमुळे होतो. मुळाड्यारे या रोगाचा संसर्ग संक्रमणासाठी अनुकूल आहे.

प्रसार:- हा रोग मातीजीनीत बुरशीमुळे होतो आणि प्राथमिक संसर्ग मातीमध्ये असलेल्या बीजांमुळे होतो. मुळाड्यारे या रोगाचा संसर्ग संक्रमणासाठी अनुकूल आहे.

खोड/पाने कुणगेणे: रोगाची लक्षणे:- हा रोग फुले, पान, देठ, तसेच फलावर गाठीच्या स्वरूपात दिसतात. या सुखालेल्या वाढावरावा जाणवतो.

ज्या रोपांना प्रादुर्भाव कमी प्रमाणात झालेला असतो त्या मध्ये पाने वाळून रोपांची वाढ अनुकूल नंतर फुटतात त्यामुळे गंभीर असतो.

खोड/पाने कुणगेणे: रोगाची लक्षणे:- हा रोग फुले, पान, देठ, तसेच फलावर गाठीच्या स्वरूपात दिसतात. या सुखालेल्या वाढावरावा जाणवतो.

ज्या रोपांना प्रादुर्भाव कमी प्रमाणात झालेला असतो त्या मध्ये पाने वाळून रोपांची वाढ अनुकूल नंतर फुटतात त्यामुळे गंभीर असतो.

टिकाणी जास्त वेळ साचते तिथे जास्त प्रादुर्भाव प्राह्याला मिळतो.

पाने मऱ, ओलसर, तपकिरी होऊन कुजत असतील तर Pythium spp या बुरशीचा दिसून येतो. संक्रमित पाने वाळून रोपांची वाढ अनुकूल आहे.

बेडवर रोपांची गर्दी टाळण्यासाठी ३.५ किलो बियाणे/प्रति हेक्टारी या प्रमाणात पसरावे.

बेडवर ओलसरपणा नियमित असावा.

अति प्रमाणात पानी देणे टाळवे. नियमित व योग्य प्रमाणात पानी द्यावे. बेडवर खेते टाळताना नांगरट करून जमीन चांगली तापू द्यावी. मातीचे तापमान वाढून होईल.

बेडवरी ऊंची किमान १५ ला इतकी असावा. पाण्याचा निचारा होण्याची दोन्ही बाजूने गटारी असाव्या बियाणे बेड वर

टाळण्याआधी खतामधील केंकवा, मातीपिकाचे अवकाशी असेल तर याचे नियमित व योग्य प्रमाणात पानी देणे टाळवे.

प्रमाणित बुरशी नाशके:- बोंक्समिक्स०.५% (Copper sulphate 40 gm+lime/M w Z m 40gm+10lit.water)

कॉपर आॅक्सिलोराइड ५०% WP

